

Pekka Puupää rakastaa Ville Rantaa!

Suomen sarjakuvaseura on päättänyt myöntää vuoden 2009 Puupäähattupalkinnon Ville Rannalle.

Oululaisen Rannan (s. 1978) tuotanto on taiteilijan iästä huolimatta ällistyttävän laaja ja monisäikeinen. Siihen sisältyy niin pitkiä sarjakuvaroamaaneja, sarjakuvapäiväkirjoja, perinteisiä albumeja kuin verkkosarjakuvaakin: tuhansia sivuja. Eri julkaisumuotoista huolimatta Rannan tuotannossa toistuvat samat inhimilliset teemat. Kuka minä olen ja miten olen tähän päätenyt? Mitä oikein tahdon? Miksei tämä kärsimys katoa?

Rannan tähänastinen pääteos, Kajaani (2008), kuvaa Elias Lönnrotin hahmon kautta suomalaisen miehen ahdistusta tyyppillisimmillään. Ahkeruuden, uuvuttavasta arjesta irtaantumisen ja siitä seuraavan synnintunnon epäpyhä kolminaisuus on yhteiskunnan ja työelämän peruspilareita, eikä runonkerääjäkään siltä välty. Hän janoaa matkoille, mutta vanhempia ja veljeäkin pitäisi elättää. Elämä on umpisolmu, jonka saa auki vain hetkeksi ja silloinkin lähinnä etanolin avustamana.

Kohtauksittain etenevä kertomus riisuu Lönnrotilta erehtymättömän kansallisvaltion rakentajan kaavun. Alta paljastuu ihminen, arkisine hyveineen ja paheineen. Samanlaisia elon keskipäivää kohti matelevia kurjimuksia ovat muutkin Rannan hahmot – eikä vähiten hänen alter egonsa, joka esiintyy sarjakuvissa usein.

Velvollisuudentunnon ja vapaudenkaipeuden vastakkaisista vaatimuksista on kyse myös kirjassa Isi on vähän väsynyt (2005). Päiväkirjamainen, omaelämäkerrallinen teos muistuttaa, että vanhemmuus ei ole pelkkää paraatirumpujen päristelyä. Se on myös turruttavaa, ahdistavaa ja tylsääkin arkea, jossa koti-isä uhkaa kadottaa minuutensa ja järkensä.

Eksistentiaalisten kysymysten lisäksi Ranta pohtii tuotannossaan yhteiskunnallisia kysymyksiä, eritoten uskonnon roolia nykymaailmassa. Hän on piirtänyt kantaottavia sarjakuvia muun muassa Journalisti-lehteen, Ilta-Sanomiin, Libe-

Neuvos ja puupää, Keijo Ahlqvist ja Ville Ranta.

roon ja Kaltioon. Kaltion verkkosivulle helmikuussa 2006 piirretty sarjakuva Muhammed, pelko ja sananvapaus toi päätösmittaja Jussi Vilkunalle potkut. Seurannut kohu herätti keskustelua sananvapauden rajoista ja itsensensuurin laajuudesta nyky-Suomessa. Uskonnollisiin teemoihin Ranta on palannut sittemmin muun muassa verkkosivuillaan sekä Eräänlaisia rukouksia -lehdessä (2009).

Jos kuvaa viimeistelee liikaa, siitä katoaa herkästi elävyys ja ilmaisevuus. Rannan piirrostyylillä onkin korostetun spontaani ja luonnosmainen. Tässä suhteessa Ranta on esimerkiksi Henrik Tikkasen ja Jean-Marc Reiserin hengenheimolaisia, vangitsee ih-

miset ja tilanteet määrätietoisesti vauhdilla vedoilla. Kuvat näyttävät nopeasti ja helposti syntyneiltä, mutta niiden takana on valtava määrä työtä: harjoittelua, harjaantumista ja harkintaa. Sitä sarjakuva loppujen lopuksi on, yksinkertaistamisen ja tiivistämisen taidetta.

Useiden muiden suomalaisten nykypiirtäjien tavoin myös Ville Rannan tuotantoa on julkaistu ulkomailla. Isi on vähän väsynyt sekä Lewis Trondheimin kanssa tehty Julkimot ovat ilmestyneet ranskaksi ja Sade puolaksi. Lisäksi Ranta on osallistunut suomalaisen sarjakuvan yhteisnäyttelyihin muun muassa Angoulême:ssa ja Haarlemissa.

Keijo Ahlqvistista sarjakuvaneuvos

Suomalaisilla sarjakuvantekijöillä on usein paha tapa vähätellä itseään ja töitään, vaieta seurakunnassa kun pitäisi tosissaan veisata sarjakuvan ilosanomaa. Onneksi vakan alta nousee muutamia poikkeuksia. Yksi heistä on Keijo Ahlqvist, joka on 1980-luvulta lähtien opettanut sarjakuvaa eri oppilaitoksissa, viime vuosina Limingan taidekoulussa.

Vuonna 1955 syntynyt, Turun Yliopistossa ja Sirola-opistossa opiskellut Ahlqvist saapui suorittamaan siviilipalvelustaan Kemin kulttuuritoimistoon vuonna 1984. Tästä käynnistyi tinkimättömän sarjakuvainraastajan ja -piirtäjän ura, joka on tuottanut mm. ainutlaatuisia, sarjakuvamuotoisia kunnalliskertomuksia Kemin kaupungille, kuin myös ensimmäisen suomalaisista sarjakuvantekijöistä, teoksen Piirrä sarjakuvaa 1988, jonka Ahlqvist toteutti Ari Kutilan kanssa.

Muutoinkin Ahlqvist on ollut eturintamassa monilla sarjakuvan uusilla alueilla, kuten esimerkiksi kehittämässä sarjakuvablogeja sekä sarjakuvawikiä, internet-tietopankkia kaikille kuvan ja sanan liitosta kiinnostuneille.

Keijo Ahlqvist tunnetaan tinkimättömästi mielipiteistään kiinni pitävänä keskustelijana, mutta ennen muuta sarjakuvan opettajana, rohkaisijana, umpihankien avajana ja uusien polkujen tallojana. Persoonallisella tyylillään Ahlqvist on tullut opettaneeksi lukuisia nykyisistä sarjakuvantekijöistämme, ja hänen työnsä vaikutus tulee näkymään kotimaisessa sarjakuvassa vielä pitkään.